

Koolijuhtidega peetud tagasisidevestluste tulemused

Aeg: 14.–18. september

Eesmärk: arutada õppeasutuste juhtidega, kuidas on Covid-19 mõjutanud õppeasutuste tegevust; kuidas koolid on õppeaasta alguses olukorraga toime tulnud ja millist toetust ning teavet oodatakse ministeeriumist;

Õppeasutuste arv: 561 (üldhariduskoolid ja kutseõppeasutused)

Vestluses osalenud õppeasutuste arv: 536 (lisandub jooksvalt)

Koolide tagasiside on heaks sisendiks Haridus- ja Teadusministeeriumile, aga ka kohalikele omavalitsustele edasiste tegevuste kavandamisel ja koolidele vajaliku toe pakkumisel.

Saadud tagasiside põhjal täiendasime ja täpsustasime ka [koolidele läkitatud soovitusi](#) õppetöökorraldamisel koroonaviiruse leviku tingimustes ja küsimuste-vastuste rubriiki ministeeriumi kodulehel: <https://www.hm.ee/koroona>

Mitmete esile tõstetud probleemide osas on juba käivitatud või kavas murekohtade lahendamist toetavad tegevused:

- Digitaalse õppematerjali kättesaadavuse tagamiseks on Haridus- ja Noorteametis ettevalmistamisel kirjastustele suunatud hange, mille eesmärgiks on võimaldada digitaalse õppematerjalide tasuta kasutamine terve käesoleva õppeaasta jooksul ka gümnaasiumiastmele.
- Haridus- ja Noorteametis (Harno) arendatakse edasi E-koolikotti kui kesket digiõppevara platvormi, kus saab materjali otsida, luua ja jagada.
- Koolipidajad saavad IT-vahendite soetamiseks osaleda ka Harno korraldatavatel hangetel. Praegu on käimas näiteks [Chromebook seadmete hange](#).
- Kõikides haridusasutuses kaasaegse kohtvõrgu tagamiseks on Harno juhtimisel käimas koolide [digitaristu uuendamise programmi](#) II etapp, mille tulemusena on 2021. aasta lõpuks kõik üldhariduskoolid saanud kaasaegse digitaristu, mille haldus ja hooldus on garanteeritud 5 aastaks.
- Harno peab läbirääkimisi, et jagada koolidele Zoomi turvalist keskkonda.
- Harno haridustehnoloogia infoliinilt saab abi distantsõppe ettevalmistamisel ja digitehnoloogia võimaluste kasutamisel. Infoliini töötaja registreerib koolid, kes vajavad abi ja selle põhjal määratakse koolile haridustehnoloogist nõuandja. Telefon 608 0707, e-post: ht-info@harno.ee
- Harno koolituskeskuse eestvedamisel toimuvad ka sel õppeaastal veebiseminarid, kus pakutakse koolidele kiiret praktilist nõu. Uus veebiseminaride sari „Distantsilt targaks“ alustab juba 25. septembril. Samuti jätkuvad enamlevinud õppekeskkondade – Moodle, Google Classroomi jt koolitused. Nagu kevadel, toimub ka nüüd distantsõpet toetavate koolituste planeerimine õpetajatelt ja haridustehnoloogidelt saadud tagasiside põhjal.

Ühe murena joonistus koolide tagasisidest välja võimalik ressursinappus. Seda nii inim-, ruumi- kui IT-ressursi osas. Koolide tagasiside viitab sellele, et koolipidaja (umbes 90% Eesti üldhariduskoolidest kuulub kohalikele omavalitsustele) poole pealt on äärmiselt oluline omada pidevalt ülevaadet koolide ressursidega seotud murekohtadest, et vajadusel kavandada koos vajalikke samme. Pidajal, kellel lasub vastutus kooli tegevuse rahastamise eest, on kõige määravam roll ressurside kavandamisel ja suunamisel. Erilise tähelepanu alla tuleks võtta koolide tehniline võimekus ning võimalik täiendav personalivajadus. Omavalitsustel on mõistlik omada pidevalt ülevaadet ka vajalike isikukaitsevahendite reservist. Isikukaitsevahendite olemasolu tagamise eest vastutab kool koos pidajaga ning riik on loonud võimalused osaleda ka kohalikel omavalitsustel tsentraalsetel hangetel.

Kokkuvõtte õppeaasta alguse suurematest väljakutsetest õppe korraldamisel seoses Covid-19-ga koolide tagasiside põhjal

Millised on olnud õppeaasta alguse suuremad väljakutsed õppe korraldamisel seoses Covid-19-ga? Kas on olnud lahendamist vajavaid probleeme?

- 1.1. Kontaktõppe-/ja e-õppe (distsantsõppe) korraldus**
Ei – 378 (75%), Jah 125 (25%)
- 1.2. Õpilaste juhendamine distantsõppe ajal**
Ei – 367 (73%), Jah 136 (27%)
- 1.3. Ruumipuudus / hajutamine**
Ei – 391 (78%), Jah 112 (22%)
- 1.4. IT vahendite olemasolu, sh interneti levi, kiirus**
Ei – 346 (69%), Jah 157 (31%)
- 1.5. Kaitsevahendite olemasolu**
Ei – 369 (73%), Jah 134 (27%)
- 1.6. Õpetajate töökorraldus** (kuulumine riskirühma, asendamine, töökoormus)
Ei – 354 (70%), Jah 149 (30%)

1.1. Kontaktõppe-/ja e-õppe (distsantsõppe) korraldus

Koolid ei näinud selles osas lahendamata probleeme. Neid on küll olnud, kuid lahendus on leitud kas koolisisiselt või koostöös pidajaga. Üldjuhul on koolid kontaktõppel, kuid valmistatakse võimalikuks distantsõppeks. Distsantsõpet viiakse osaliselt läbi eelkõige III kooliastmes ja gümnaasiumiosas; õpet viiakse läbi vaheldumisi, nt kolm nädalat kontaktõpet ja üks nädal distantsõpet. Vajadusel on tunde viidud läbi ka nii, et õpetaja on kodus ja õpilased koolis, nt kui õpetaja on isolatsioonis. Üksikutes koolides on õppetöö viidud ka madalamates klassides osalisele distantsõppele, näiteks 4. klassil on nädalas üks distantsõppe päev. Muudetud on ka õppetundide kestvust – on näiteks nii 40- kui 70-minutilisi. Mõned koolid teevad semestri jooksul n-ö e-õppe proovipäevi, et tagada parem valmisolek võimalikuks distantsõppeks. Mõnel koolil on e-õppepäevad igal juhul õppe osa, millega arendatakse õpilaste ja õpetajate digivõimekust ja soodustatakse õpilastel iseseisva töö oskuste omandamist.

1.2. Õpilaste juhendamine distantsõppe ajal

Distantsõppe juhendamine on üldiselt läbi mõeldud. Kevadel esines segadust veebiplatvormide paljususe tõttu. Nüüd on valmisolek parem, õppeasutusesiseselt on kokku lepitud, millist platvormi kasutatakse.

Õpilastele, kellel on raskusi distantsõppel toimetulekuga, pakutakse individuaalset juhendamist. Keerulisem on HEV-õpilaste juhendamine, aga ka selle korraldamine on nüüd rohkem läbi mõeldud. HEV-õpilased, iseäranis HEV-koolide õpilased, keda on keeruline distantsilt juhendada, soovitakse jätta kontaktõppele nii kaua kui vähegi võimalik. On toimunud koolituspäevad õpetajatele ja vahetatud kogemusi (töö opiq.ee ja zoom.ee keskkondades, koostöö e-kooli võimalusi kasutades), et vajadusel oleksid kõik pädevamad ja õpetamine distantsilt kulgeks edukamalt.

1.3. Ruumipuudus/hajutamine

Õpilaste hajutamisega tekib probleeme siis, kui on ruumipuudus (nt asutakse remondi tõttu avariipinnal, maja on vanem, oodatakse juurdeehituse algust). Seda on püütud lahendada tunniplaani muutmisega, pikemate õuevahetundidega, õuesõppega, õppetöö korraldamisega mitmes vahetuses, söögivahetundide hajutamisega, rakendatakse vaheldumisi kontakt- ja distantsõpet.

1.4. IT vahendite olemasolu, sh interneti levi ja kiirus

Koolid on üldjuhul arvutitega varustatud pigem vajatakse videoseadmeid tundide salvestamiseks. Mõned koolid on toonud välja, et õpilastele ja õpetajatele on koolis arvutid tagatud, ent lisaarvuteid vajavad õpetajad ka kodust töötamiseks. Koolides on internetilevivajalikul kiirusel enamasti olemas, ent on kodusid, kus ei ole kas arvutit, internetiühendust või piisavat levi. Välja on toodud ka, et kui peres on palju lapsi, tekib arvutitega probleeme, kuna igal lapsel ei pruugi olla siis vajalikul hetkel arvuti kasutamise võimalust.

1.5. Isikukaitsevahendite olemasolu

Kaitsevahenditega on koolid üldiselt hästi varustatud, pigem ei ole õpilased, kohati ka õpetajad, harjunud neid kasutama. Erakoolid, erinevalt munitsipaalkoolidest ei saa toetust kaitsevahendite ostuks, aga vajaksid tuge.

1.6. Õpetajate töökorraldus

Probleeme võib tekkida olukorras, kus mitu õpetajat on töölt eemal ja ei leita asendajaid. Siiski on mitmed koolid mõelnud ka selle läbi ja plaanitakse kasutada nt MTÜ ASÕP teenust või kutsuda tööle pensionil õpetajaid. Kui õpetaja on nt isolatsioonis või haigestunud, kasutatakse mitmel poollahendust, et õpetaja õpetab veebi kaudu kodust, koolis on õpilaste juures teine õpetaja või koolitöötaja.

2. Kokkuvõtte probleemidest, mis pole leidnud kooli tasandil või koostöös pidajaga lahendust?

2.1. Tehnilised vahendid, eelarve, ressursid

- 1) HTM võiks koolidele pakkuda välja häid lahendusi tundide salvestamiseks, ülekanneteks, üle veebi tundide pidamiseks.
- 2) Kui koolid peaks täielikult distantsõppele jääma, siis võib tulla probleeme sellega, et osadel õpilastel pole kodus kasutada töökorras arvutit ja ka interneti levi ning kiirus pole paljudes kodudes piisav. Sama probleem on osadel õpetajatel.
- 3) Opiq keskkond on kogu kooliaasta jooksul tasuta kasutatav põhikoolile, peaks olema ka gümnaasiumile.
- 4) Õpetajate täiendavad sidekulud vajaks distantsõppe korral kompenseerimist.
- 5) Desovahendite jt isikukaitsevahendite majanduskulu mõju eelarvele.
- 6) Oodatakse infot, kõige turvalisemate veebikeskkondade kohta. Andmekaitse pärast ollakse murelikud – kuidas tagada kooskõla andmekaitsega ja kuidas tagada turvalisus.
- 7) Õpetajate asendamise küsimus.

2.2. Õppekorraldus, õppevahendid

- 1) Kõige keerulisem on korraldada õppetööd, kui osa õpilasi on koolis ja osa kodus distantsõppel ning õpetaja peab samaaegselt kõigiga tegelema.
- 2) Oodatakse teavet, kuidas toimub kooli lõpetamine (lõpueksamid), milline on loovtööde korraldus, eesti keele eksamite toimumine (B1 ja B2 tase).
- 3) Meeldis see, et kevadel levitati palju aineõpetajatele vajalikke õppematerjale sellest, kuidas viia tunde läbi veebi vahendusel. Sellist lähenemist ja abi oodatakse ka nüüd.

2.3. Juhised, kommunikatsioon

Juhiste kohta on üldine tagasiside vastuoluline. Mitmed vastajad välja, et juhendites ei peaks olema liiga konkreetseid nõudmisi, kuna koolid on autonoomsed oma vajadusi ise hindama. Teisalt oodatakse konkreetseid suuniseid, millele koolijuhil oleks hea tugineda.

- 1) Soovitakse juhiseid:
  - a) Kui laps haigestub koolis või kuidas lubada haige olnud laps kooli.
  - b) Millal tuleks laps koju jätta (milliste sümptomite puhul).
  - c) Soovitakse juhiseid õpilaste koju saatmiseks ja kooli lubamiseks. Olulisim küsimus: nakatunud õpilane koolis – kuidas temaga ümber käia? Kui nohune tohib laps olla? Allergilise nohu käsitlemise küsimus ootab lahendamist.
  - d) Mis saab siis kui lapsevanem jääb haigeks? Kas nende lapsed peavad ka koju jääma?
  - e) Soovitakse ühtseid kokkuleppeid selles osas, kuidas haigeid lapsi suunatakse testima, kuidas perearst neid läbi vaatab, kuidas terveks tunnistab.
- 2) Infoliikumine: HTMi ja Tallinna linna erinevad lähenemised on tekitanud segadust.